

ŽIVOTNÉ POISTENIE

8. prednáška

Ing. Mgr. Zuzana Krátka
zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZÍK V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OBSAH PREDNÁŠKY

- **Dôležitosť a priebeh oceňovania rizík v životnom poistení**
- **Oceňovanie rizík s dôrazom na riziká smrti a invalidity**
- **Podkladová základňa pre oceňovanie zdravotného, finančného rizika a osobitných rizík súvisiacich s poistením**

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

- Je jednou z najdôležitejších činností životnej poisťovne.
- Jeho cieľom je **správne ocenenie rizika a určenie zodpovedajúcej sadzby poistného** na základe individuálnych informácií o klientovi.
- Pre účely správneho ocenenia rizika sa **používajú medzinárodné štandardy významných zahraničných poisťovní a zaistovní.**

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

- Pracovný postup poisťovne, ktorého výsledkom je **analýza rizík** a stanovenie predpokladov vzniku škôd vo vecnom, finančnom a časovom faktore.
- Pre poisťovňu je ocenenie rizika dôležité pre stanovenie poistných podmienok a sadzby poistného.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

- Oceňovanie rizika je **proces posúdenia**, či záujemca o poistenie môže vstúpiť do poistného vzťahu a za akých podmienok.
- Posudzuje sa pritom riziko
 - ✓ **zdravotné,**
 - ✓ **špeciálne,**
 - ✓ **finančné.**

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVATEĽ RIZIKA

- **získava a spracováva informácie** potrebné pre ocenenie rizika,
- **pracuje s manuálmi,**
- úzko **spolupracuje so zmluvným lekárom** poisťovne,
- aktívne sa podieľa na správe životných poistných zmlúv a likvidáciách poistných udalostí.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Poisťovňa oceňuje riziká pri vstupe do poistenia u životných poistení zahrňujúcich riziko smrti alebo invalidity.

Zvyčajne ide o **riziko**

- **smrti**
 - výplatou poistnej sumy
 - s výplatou pozostalostného dôchodku, resp. výplatou štipendia
 - s vratením poistného
 - s oslobodením od platenia poistného
- **invalidity**
 - s výplatou poistnej sumy
 - s výplatou invalidného dôchodku
 - s oslobodením od platenia poistného

Maximálna výška rizika poisťovne

- dohodnutá **poistná suma**,
- **suma dôchodkov (štipendia)** vyplatených počas dohodnutej doby ich výplaty,
- celková **suma poistného** za životné poistenie, ktoré klient má zaplatiť za obdobie od začiatku poistenia až do konca platenia poistného (pri smrti s vrátením poistného)
- celková **suma poistného** za životné poistenie i pripoistenie, ktorú má klient zaplatiť od začiatku poistenia až do konca platenia poistného (pri invalidite alebo smrti s oslobodením od platenia poistného)

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

V prípade poistnej udalosti **sa krytie rizika smrti či invalidity** vo všetkých formách **odrazí v škodách vždy v roku, v ktorom k poistnej udalosti došlo**, a to i v tých prípadoch, keď je plnenie poisťovne priebežné (napr. výplata dôchodku, oslobodenie od platenia a pod.).

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Poisťovňa oceňuje riziká z hľadiska:

- **zdravotného stavu poisteného**, aby zabránila niekedy i zámernému či špekulatívnemu poisťovaniu osôb s výrazne zhoršeným zdravotným stavom, resp. aby zistila eventuálnu nadúmrtnosť (zvýšené riziko smrti oproti predpokladanému zohľadnenému v poistnom na základe úmrtnostných tabuliek) či ohodnotila zvýšené riziko invalidity vyplývajúce zo zhoršeného zdravotného stavu a stanovila adekvátne poistné

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Poisťovňa oceňuje riziká z hľadiska:

- **rizík vyplývajúcich z povolania či záujmovej činnosti** zvyšujúcich riziko smrti či invalidity,
- **primeranosti dojednaných poistných súm** (dôchodkov) vo vzťahu k finančnej situácii poisteného s cieľom zabrániť špekulatívnemu poisťovaniu a neúmeranému riziku pre poisťovňu. Plnenie poisťovne v prípade poistnej udalosti má pomôcť zachovať doterajší životný štandard poisteného, resp. primerane zabezpečiť jeho rodinu (nie neprimerane zvýšiť jeho životnú úroveň v dôsledku poistnej udalosti). To je i jediný dôvod prečo poisťovňa skúma finančnú situáciu poisteného (neskúma sa z dôvodu schopnosti platiť poistné).

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Podkladom pre ocenenie rizík sú:

- údaje o pracovnej i mimopracovnej činnosti, príjme poisteného v návrhu poistnej zmluvy,
- dotazník o zdravotnom stave a prehlásenie poisteného o iných poisteniach v návrhu poistnej zmluvy,
- podrobný dotazník o zdravotnom stave
- výpis zo zdravotnej dokumentácie
- správa o lek. vyšetrení poisteného, v prípade potreby i dodatočné lekárske vyšetrenie rozširujúce správu o lekárskom vyšetrení o ďalšie laboratórne či prístrojové vyšetrenia

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE RIZIKA V ŽIVOTNOM POISTENÍ

Podkladom pre ocenenie rizík sú:

- dotazník o úrazoch u aktívnych, resp. bývalých aktívnych športovcov
- finančný dotazník
- ďalšie doplňujúce podklady (lek. správy, lab. vyšetrenia) prípadne i správa o ortopedicko-traumatologickom vyšetrení zmluvným lekárom poisťovne, ktoré boli vyžiadané pracovníkom zodpovedným za oceňovanie rizík

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

POISTENIE SO ZVÝŠENÝM RIZIKOM

- Ide o poistenie, ktoré kryje väčšie riziko, s akým sa bežne kalkuluje v danom druhu poistenia.
- V životnom poistení ide najmä o poistenie osôb
 - ✓ **vykonávajúcich rizikových činností,**
 - ✓ **s poruchou zdravia.**

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ZVÝŠENÉHO RIZIKA

- Pri posudzovaní a oceňovaní zvýšeného rizika v životnom poistení sa vychádza
 - ✓ zo zdravotného stavu,
 - ✓ povolania,
 - ✓ mimopracovnej činnosti
 - ✓ prípadne aj iných rizík.
- Posúdenie a ocenenie zdravotného stavu klientov sa realizuje **na základe doloženej zdravotnej dokumentácie**. S tým je spojená písomná aj telefonická komunikácia s ošetrojúcimi lekármi.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV

- Každá poisťovňa používa pri úrazoch **oceňovacie tabuľky**, ktoré percentuálne ohodnocujú telesné poškodenia a tým aj výšku poistného plnenia zo zvolenej poistnej sumy pre úrazové poistenie.
- Ich rozsah poisťovní musí schváliť jej zaistovateľ, na ktorého poisťovňa prenáša časť svojho rizika. Čím je poisťovňa silnejšia, tým výhodnejšie podmienky môže pre svojich klientov ponúknuť. Horšie je, že poisťovne sa zverejneniu oceňovacích tabuliek často bránia. Nie vždy sú súčasťou všeobecných poistných podmienok. A klient tak vlastne nevie, čo presne kupuje.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV

- Rozsah oceňovacích tabuliek môže byť veľmi široký, pohybuje sa až do 100 percent.
- Pri poistnej sume 1 000 000 Sk môže klient napríklad za stratu zuba v dôsledku úrazu dostať 1 000 korún (telesné poškodenie v rozsahu 1 %) až po 1 000 000 Sk za stratu zraku oboch očí (telesné poškodenie v rozsahu 100 %).

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV - PROGRESIA

- Rozdiel medzi poisťovňami však nemusí byť iba v oceňovacích tabuľkách, ale aj v uplatňovaní progresívneho poistného plnenia.
- V prípade progresie klient v závislosti od rozsahu telesného poškodenia dostáva násobky poistnej sumy.
- Pri poistení bez progresie klient dostane poistné plnenie v zmysle oceňovacích tabuliek, ktoré sa vypočítava príslušným percentom vždy iba zo zvolenej poistnej sumy.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV - PROGRESIA

- Ak je poistná suma na trvalé následky úrazu napríklad 500 000 Sk a klient si zvolí progresiu, plnenie môže podľa stupňov zvolenej progresie vyzerat' nasledovne:
- **Prvý stupeň:** Pri rozsahu poškodenia od 0 do 25 % vrátane, sa plnenie počíta z jednonásobku poistnej sumy. Klient tak dostane maximálne 125 000 Sk (25 % z 500 000 Sk), napríklad za stratu palca a ďalšieho prsta na ruke.
 - **Druhý stupeň:** Pre rozsah poškodenia od 25 do 50 % vrátane bude percento plnenia vyrátané z dvojnásobku poistnej sumy. Plnenie bude najviac 500 000 Sk (50 % z 1 000 000 Sk) napríklad za úplnú amputáciu nedominantnej ruky (u praváka ľavej, u ľaváka pravej).

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV - PROGRESIA

- **Tretí stupeň:** Pri rozsahu trvalých následkov úrazu od 50 do 75 % vrátane sa plnenie bude počítať z trojnásobku poistnej sumy, s plnením maximálne 1 125 000 Sk (75 % z 1,5 milióna Sk) napríklad za ochrnutie hornej končatiny a úplnú stratu palca na nohe.
- **Štvrtý stupeň:** Najťažšie prípady ocenené na 75 až 100 % sa budú plniť zo štvornásobku poistnej sumy, teda s maximálnym plnením dva milióny korún. Môže ísť napríklad o stratu dvoch končatín.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV

- Pozor na samotnú definíciu úrazu, t.j. na vymedzenie (identifikáciu) rizika.
- Niektoré poisťovne majú úrazové poistenie rozdelené na základné a doplnkové krytie. Pritom rozsah základného krytia môže byť výrazne oklieštený.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV

Kvalitné úrazové poistenia nekryjú len rôzne poškodenia či amputácie končatín, ale napríklad aj následky

- utopenia,
- obarenia,
- zásahu elektrickým prúdom,
- úderu blesku,
- vdýchnutia pár,
- požitia jedovatých alebo leptavých látok.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE ÚRAZOV

Kvalitné úrazové poistenia kryjú napríklad aj následky

- utopenia,
- detskej obrny,
- meningoencefalitídy,
- tetanu,
- besnoty,

ktorými sa poistený nakazí pri úraze.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátka**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE CELKOVÉHO RIZIKA

- Pri oceňovaní nového poistenia či náhrady sa zásadne berú do úvahy aj ostatné platné poistenia poisteného. Pre ocenenie musia byť k dispozícii podklady vyžadované pre poistné sumy, zodpovedajúce súčtu zo všetkých platných poistení, t.z. oceňuje sa riziko za poistenú osobu, nie za jednotlivú poistnú zmluvu.
- Vzhľadom na to, že v prípade životných poistení sa musí rozhodnúť o prijatí poistenia do dvoch mesiacov od uzatvorenia poistenia, je nevyhnutné uzatvárať poistné zmluvy až vtedy, keď sú k dispozícii všetky nevyhnutné podklady pre ocenenie rizík, prípadne až po ocenení a zabezpečení fakultatívneho zaistenia.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátká**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE CELKOVÉHO RIZIKA

- V prípade, že z odpovedí uvedených v dotazníku návrhu poistnej zmluvy alebo podrobného dotazníka vyplýva, že u poisteného existuje závažnejšie ochorenie, je potrebné návrh poistnej zmluvy vrátane všetkých kópií zmluvy spolu so všetkými podkladmi nevyhnutnými pre ocenenie zaslať ešte pred uzatvorením poistenia (pred podpisom za poisťovňu) na ocenenie rizík a až po ocenení rizika poistenie uzatvoriť a vyinkasovať poistné (poistná zmluva je uzatvorená podľa Obč. zákonníka aj zaplatením poistného). Tieto návrhy sa oceňujú prednostne. Je výhodné, ak sa k nevyhnutným podkladom pre ocenenie priložia aj kópie lekárskeho vyšetrení, prepúšťacej správy z nemocnice a pod. k existujúcim ochoreniam, ak ich klient má k dispozícii. Tým sa oceňovanie rizík môže značne zrýchliť.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátká**, zuzana.kratka@euba.sk

OCEŇOVANIE CELKOVÉHO RIZIKA

Zodpovedný pracovník za oceňovanie rizík oceňuje poistenia podľa metodické príručky "Oceňovanie rizík v životnom poistení" Münchener Rückversicherung Gesellschaft v spolupráci s lekármi poisťovne a v prípade zvýšeného rizika rozhodne o jednej z nasledovných možností:

- o odmietnutí poistenia pri neprijateľnom riziku,
- o zvýšení poistného za zvýšené, ale pre poisťovňu prijateľné riziko (na určitú dobu alebo celú dobu poistenia),
- o výlukách z poistenia (oslobodenie od platenia poistného, výluky častí tela poškodených predchádzajúcimi úrazmi, výluky plnenia za prípadnú invaliditu v dôsledku chorôb, úrazov a poškodení, ktoré boli známe pri dojednaní poistenia a pod.),

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátká**, zuzana.kratka@euba.sk

o odložení poistenia na neskoršiu dobu a bod.

OCEŇOVANIE CELKOVÉHO RIZIKA

Nevyhnutné podklady okrem dotazníka návrhu poistnej zmluvy pre ocenenie rizík, ktoré je potrebné zabezpečiť pri vstupe do poistenia v závislosti od skutočného vstupného veku a výšky rizikového kapitálu sú uvedené v danej tabuľke.

Ak je to pre ocenenie nevyhnutné, môže si pracovník zodpovedný za oceňovanie vyžiadať ešte ďalšie správy alebo vyšetrenia praktického alebo odborného lekára poisteného.

Prednáška z predmetu **Životné poistenie** v akad.roku 2007/2008, prednášajúca **Ing.Mgr Zuzana Krátká**, zuzana.kratka@euba.sk

TARIFY POISTNÉHO

- Cena za jednotku poisťovacej služby. Je kalkulovaná podľa poisťno-matematických a poisťnotechnických metód.
- Stanovuje sa buď v absolútnych hodnotách ako poisťné, alebo v relatívnych hodnotách a poisťné sa vypočíta zo stanoveného základu (napr. z hodnoty poisťenej veci, z poisťnej sumy a podobne).

**Ďakujem
za pozornosť**

